

TEKIJÄNOIKEUDEN TIEDOTUS- JA VALVONTAKESKUS RY

VUOSIKERTOMUS 1.1.2019–31.12.2019

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK) on voittoa tavoittelematon rekisteröity yhdistys. TTVK:n tehtävänä on tukea jäsenorganisaatioidensa edustamien oikeudenhaltijoiden tekijänoikeuksien valvontaa puuttumalla aktiivisesti piratismiin sekä ehkäisevin keinoin että tekijänoikeuslain täytäntöönpanolla. Lisäksi TTVK tiedottaa ajankohtaisista tekijänoikeuteen ja piratismiin liittyvistä asioista, tarjoaa tekijänoikeudellista koulutusta ja neuvontaa sekä tuottaa aiheeseen liittyvää materiaalia.

Vuonna 2019 TTVK edusti laaja-alaisesti yhteensä 15 suomalaisen luovan alan yhdistyksen ja yrityksen oikeudenhaltijoita Suomessa. Lisäksi yhteistyötä jatkettiin Motion Pictures Associationin (MPA) kanssa. TTVK:n toiminnan kulut katettiin jäsenmaksuilla, joista osa kanavoitiin perinteisesti hyvitysvaroista. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi TTVK:lle erityisavustuksen lapsille ja nuorille kohdistettujen tekijänoikeudellisten kasvatushankkeiden toteuttamiseksi.

TTVK toteutti vuoden 2019 missiotaan pyrkimällä turvaamaan tekijänoikeuksien kunnioittamisen ehkäisemällä sisältöjen luvaton käyttöä ja vaikuttamalla myönteisesti asenteisiin. Vuosille 2017-2019 päivitetyn toimintastrategian mukaisesti TTVK:n toiminnan ytimessä on neljä osa-aluetta: valvonta, koulutus, tekijänoikeuskasvatus ja viestintä sekä yhteiskunnallinen keskustelu.

Tekijänoikeuksien valvonta

TTVK suoritti vuonna 2019 sekä nettipiratismiin että fyysiseen piratismiin kohdistuvaa valvontaa, vaikka fyysinen tallennepiratismi pysyikin vähäisenä.

TTVK:n tekemillä alasottoilmoituksilla YouTube -palvelusta poistettiin yhteensä 1977 videota vuoden aikana. Valtaosa poistoista koski kotimaisia av-sisältöjä, mutta myös äänitemusiikkia sekä äänikirjoja. Muita poistopyyntöjä ja valvontakirjeitä lähetettiin 171 kappaletta lähes kaikkien TTVK:n jäsenten nimissä.

Kirjapiratismi vaikuttaa hiukan lisääntyneen. TTVK lähetti vuoden aikana alasottopyyntöjä satunnaisesti eri alustoille kirja-alan jäsentensä pyynnöstä. Muun muassa vuodenvaihteessa 2018-2019 TTVK lähetti alasottopyyntöjä suuresta määrästä oppikirjoja, joita jaettiin yhdellätoista eri piraattisivustolla joko ilmaiseksi tai maksusta. Kaikki luvattomat sisällöt saatiin lopulta poistettua. Proosakirjallisuuden osalta isossa osassa tapauksista kyse on perinteisten piraattisivustojen sijaan luottokorttitietojen kalasteluun luoduista huijaussivustoista, joilla sisällöt eivät ole todellisuudessa saatavilla.

Alkuvuodesta 2019 TTVK:n tietoon tuli uusi suomalaisille suunnattu piraattipalvelu nimeltä Elokuva.tv, jossa oli tarjolla noin 6200 elokuvaa ja 300 TV-sarjaa. Tarjonta sisälsi huomattavan määrän uutta ja vanhaa kotimaista sisältöä sekä suomeksi tekstitettyä tai dubattua ulkomaista sisältöä. Sivusto saatiin lopulta alas yhteistyössä MPA:n kanssa.

Huhtikuussa 2019 TTVK toimitti jäsenensä Kuvaston nimissä vaatimukset rikosasiassa, joka koski kuvataiteen maksamattomia jälleenmyyntikorvauksia. Valmisteluistunto pidettiin Pohjois-Savon käräjäoikeudessa elokuussa ja pääkäsittely alkoi kavallussyytteen sekä muiden Kuvaston vaatimusten käsittelyllä lokakuussa. Kyse oli TTVK:n tarkastajan havaitsemasta mittavasta taidemyynnistä, josta ei ollut toimitettu lainkaan selvitystä Kuvastolle. Langettava tuomio tapauksessa annettiin huhtikuun alussa 2020, mutta asian käsittely jatkuu mahdollisesti vielä hovioikeudessa.

Lisäksi TTVK aloitti loppuvuodesta MTV:n CMore-kanavalla välitettyjen UEFA:n jalkapallolähetysten (Mestarien liiga ja Eurooppa-liiga) tarkastukset ravintoloissa.

Tekijänoikeudellinen tiedotus ja koulutus

Vuonna 2019 TTVK täytti 40 vuotta. 40-vuotisjuhlaseminaari järjestettiin 21.5.2019. Seminaarissa käsiteltiin piratismiin ja tekijänoikeuden täytäntöönpanon osalta ajankohtaisia kysymyksiä DSM-direktiivistä täytäntöönpanon uusiin haasteisiin.

TTVK:n tekijänoikeuteen, piratismiin ja täytäntöönpanoon erikoistuneet lakimiehet antoivat ympäri vuoden maksutonta neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse. TTVK:n henkilöstö kävi myös luennoimassa tekijänoikeuksista sekä piratismista ja täytäntöönpanosta eri kohderyhmille valtakunnallisesti yhteensä 23 tilaisuudessa. Koulutusta annettiin muun muassa luovalla alalla toimiville ammattiryhmille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana TTVK teki luovaa työtä ja tekijänoikeutta käsitteleviä kouluvierailuja vuoden aikana yhteensä 32 peruskoulussa, lukiossa ja ammattikoulussa ympäri Suomen. Vierailut toteutettiin yhdessä luovan alan edustajien kanssa ja niillä tavoitettiin yli 3600 koululaista

opettajineen. Tekijänoikeustietoisuutta levitettiin ympäri vuoden myös Älypää-tietovisalla, jota pelattiin vuonna 2019 lähes 170 000 kertaa.

Tammikuussa TTVK osallistui vakiintuneeseen tapaan opetusalan ammattilaisten Educa-messuille. Messuilla tarjottiin yleistä tekijänoikeudellista neuvontaa sekä markkinoitiin TTVK:n oppimateriaaleja ja kouluvierailuja. Alkuvuodesta julkaistiin myös uudistettu Laillisetpalvelut.fi -sivusto, joka opastaa kuluttajia kulttuurin ja viihteen laillisten digipalveluiden äärelle.

Helmikuussa TTVK osallistui valtakunnalliseen Mediataitoviikkoon julkaisemalla piirrosvideosarjansa kolmannen osan *Mitä on piratismi?*

Huhtikuussa TTVK toteutti jälleen Tekijänoikeuspäivän perinteiset elokuvanäytökset koululaisille. Vuonna 2019 leffakiertue kattoi 12 paikkakuntaa ja tavoitti lähes 3000 oppilasta ja opettajaa. Ennen elokuvaa oppilaille pidettiin noin 15 minuutin tietoisku tekijänoikeudesta ja sen merkityksestä luoville aloille. Tekijänoikeuspäivän viestintäkampanjoihin kuului myös *Mistä tulevat kulttuuri ja viihde?* -valkokangasmainoksen esittäminen elokuvateattereissa ympäri Suomen. Video tavoitti kampanjan aikana yhteensä yli 130 000 katsojaa.

Huhti-toukokuun vaihteessa teetätettiin perinteinen Tekijänoikeusbarometri, jolla selvitetään laillisten ja laittomien sisältöjen käyttöä sekä tekijänoikeutta ja piratismia koskevia yleisiä asenteita. Vuoden 2019 barometristä ilmeni, että valtaosa arvostaa tekijänoikeuksia eikä hyväksy piratismia, mutta peräti kolmanneksella vastaajista on vaikeuksia erottaa laillinen ja laitton nettipalvelu toisistaan.

Yhteiskunnallinen keskustelu

TTVK:lla seurattiin vuoden 2019 aikana aktiivisesti täytäntöönpanoa koskevia EU-hankkeita sekä EU-tuomioistuimen tuomioita ja tiedotettiin niistä. EUT:ssä on vireillä ennätysmäärä ennakkoratkaisupyyntöjä, joilla on merkitystä myös tekijänoikeuden täytäntöönpanoon.

Direktiivi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla (DSM-direktiivi) hyväksyttiin EU-parlamentissa huhtikuussa. Direktiivi on implementoitava kansallisesti kesäkuuhun 2021 mennessä. TTVK on Suomessa osallistunut alustapalveluiden vastuuta (artikla 17) koskeviin työpajoihin.